

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre
2 frt; községi jegyzőknak
és tanítóknak egész évre
3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott gar-
mond sorért 5 kr; bélyeg-
díj minden beiktatásért
30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet
nélkül a szöveg nagysá-
gára, bélyegdíjjal, nyugta-
bélyeggel és támlappal
együtt 3 frt.
Nyilttér soranként 30 kr.
többszöri hirdetésnél ked-
vezmények nyújtatnak.

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

A lap szellemi részét illető
levelek a szerkesztőséghez,
pénz küldemények és hir-
detések a kiadóhivatalhoz
cimezendők.

Kéziratok nem adatnak
vissza.

Bérmertetlen levelek csak
ismert kéztől fogadtatnak el.

Községi közigazgatás.

Az 1886. évi XXII. t. cikkben a községi önkormányzati elvek megvalósítására elég alkalmas tér áll nyitva s csak annak miként való alkalmazása és végrehajtásától van függővé téve a községi administratio helyes irányu fejlődése.

Számos község van még ma is, hol a községi vagyonkezelés nem az idézett törvény 140. §-a alapján alkotott vármegyei szabályrendelet, hanem a régi gyakorlat szerint kezeltek s erre vezethető vissza az, hogy a községi pótdadó-kivetés rendszerében sehol sincsen egyöntetű eljárás.

Tudok több oly esetet, hol a külbirtokosokra csak felényi pótdadó rovatik ki, pedig ingatlanai a pusztai, havasi avagy rendszeres gazdasági üzemterv szerint kezelő erdőség jellegével nem bírnak s mégis a községi törvény 130. §. harmadik bekezdése s az erdő törvény 16. §-ában írt kedvezményben részesítettnek.

Más megyékben s úgy Szilágyvármegyében több községeiben is azon gyakorlati szokás áll fenn, hogy az előjáróság egyes tagjai, valamint az egyházi előjárók — bárha tehintélyes ingatlan vagyonuk van — a községbeliek kárára merőben kihagyatnak a községi pótdadó fizetés, illetve a megadóztatás alól; pedig a községi törvény 138. §-a kimondja, hogy csak az állam hivatalnokai, katonatisztek, honvédtisztek, a törvényhatósági tisztviselők és hivatalnokok, a néptanítók és kis- és nagy községekben a körjegyzők, hivatalaik után járó fizetésüktől, illetőleg nyugdíjaiktól (IV. oszt. kereseti adó után) nem fizetnek községi adót.

Hasonlólag nem fizetnek a lelkészek sem azon javadalmaiktól, melyeket kizárólag az illető egyházközségben viselt lelkészi hivataluk után élveznek. Ha tehát nem gyakorlati szokás, hanem törvényhatóságilag jóváhagyott községi szabályrendelet engedne meg az itt elősoroltakon kívül valamely kedvezményt, az feltétlenül

hatálytalan, mert a községi szabályrendeletnek a törvénynyel a kormány és törvényhatóság érvényben levő szabályrendeleteivel ellentétben állania nem szabad.

Van községi önkormányzatunkban még egy odiosus ügy, mely méltó, hogy azzal foglalkozzunk.

Községi törvényünk a jövő évről szóló költségvetés elkészítését minden év őszi rendes közgyűlésén rendeli megállapítani s hol a szükséglet % kirovás útján fedezendő, ezen hányad is a költségterv készítésének évében előírt állami egyenes adók arányában számítandó ki és állapítandó meg a költségtervezetben; míg az 1886. évi XXII. t. c. 125. §-a második bekezdése szerint a megállapított pótdadó %, nem a költségvetés alapjául vett állami adó, hanem a folyó — vagyis azon évi adó alapján, melyre a költségvetés szól — vetendő ki.

Igaz, hogy a nagym. m. k. belügym. a pénzügyminiszter úrral egyetértőleg 3408/890. III. b. szám alatt — ezeu törvényes álláspontból kiindulva — egyik vármegye közönségéhez intézett elvi jelentőségű leiratában ugyancsak ily értelemben nyilatkozott s a ki gyakorlatban nem ismeri ezen intézkedés végrehajtásának számos nehézségeit, az előtt fel sem tűnnek azon aggályok, melyek ez által a községi önkormányzat és vagyonkezelés még veretlen utjait göröngyösebbé teszik.

A ki a különböző állami adók miként való kirovásának, törlésének, elengedésének és előírásának labirintjait ismeri, és a kit nemcsak a megélhetés ösztöne, hanem még valami egyéb is képes lebilineselni, hogy a községi szervezetben szerény munkás legyen, — az előtt önkénytelenül azon kérdés merül fel, hogy vajjon az 1891. költségtervben az 1890. évi állami adóelőírás alapján megállapított % pótdadónak az 1891. évi adóelőírás szerint leendő kivetése helyes-e?

Én három szempontból nem osztozom azok nézetében, kik vetojukat az „igen“-re adnák s

ha valaki akad, ki az ellenkezőről képes meggyőzni, én nagy örömmel „kapitulálok.“

Nem osztozom azok nézetében ezen eljárást illetőleg azért, mert:

1-ör. Ha az 1891. évi községi költségvetés az 1890. évi, a % kirovás pedig az 1891. évi állami adó alapján történik, az 1891. évi állami adóalapban, az év folyamán alatt felebbesések, téves előírások, behajthatatlanság, elemi csapás (p. o. tűz, vizár, tartós szárazság, jég-eső, stb.) címen adóelengedések és törlések lesznek, mely az 1891. évi községi pótdadó kirovása alapját képező állami adók összegében tetemes csökkenést idéz elő, mely körülmény az 1890. évi adóalapon 1891. évre megállapított % szerinti művelet alkalmazása által óriási különbséget eredményezhet, mely a községi háztartásban nemcsak az egyensúlyt bontja meg, hanem fizetési kötelezettségek nem teljesítése miatt, számos bajoknak is kuforrása lehet. Igaz, hogy erre meg van a gyógyszer, — a pótköltségvetés készítése, — de hogy ez nem vezet célhoz, azt alább fogjuk bebizonyítani.

2-ör. Az állami egyenes adók egyes nemének (p. o. III. oszt. ker. adó) I-ső fokú megállapítása csak július, augusztus havában nyer befejezést s e miatt az állami adókról vezetett községek főkönyvei előírás és összegezés tekintetében csak szeptember havában eszközlhetők s így ezek alapján a községi pótdadó kirovás, vagyis előírás szeptember hó előtt nem is reménylhető; de ezen munkálat még ekkor sem tartalmaz végérvényes adatokat, mert a közigazgatási és felszólamlási bizottságok végzése ellen a közigazgatási pénzügyi bizottsághoz felebbezett adóügyek csakis október, november havában érkeznek meg s ekkor ha helyesen akarunk eljárni, újból elő kell venni a kész községi pótdadó kivetési lajstromokat és főkönyveket, hogy azokban az adóalapot és ez után a múlt évi adó szerint megállapított %-ot akként helyesbitsük, mint az a végső forum által a fél javára vagy terhére jogérvé-

TÁRCZA.

Éji lepkék.

I.

Almodtam, hogy férjhez menél,
De te nem örültél rajta,
S arcórsádból egy-egy levél
Lett mindennap leszakajtvá.

Almodtam, hogy férjhez menél,
Bánat honolt arcod haván,
Elgondoltad: mivé levél,
Haló hattyu a bú taván.

Almodtam, hogy férjhez menél,
S eljöttél én hozzám sirva,
Megcsókolál, megöleléll,
Aztán levontál — a sirba!

II.

Hogyha szeretni még tudnék,
Téged szeretnélek,
Végzetetlen szerelemmel
Mindaddig, míg élek.

Sőt sirodon is keresztül
Törne ez a lélek:
Téged meg-meglátogatni;
Ott is szeretnélek.

Jaj, de az én szerelmem, el
Van temetve sirba;

Egy hűtelen szöke leány
Keble lőn a sirja . . .

III.

Fehér rózsafa állt kertem közepében,
Kizöldült az ága, kivirágzott szépen,
Rászállott egy madár a virágos ágra,
Letörött a fámnak egy virágos ága.

Gonosz az a madár, nincsen annak lelke,
Az is átkozott volt, a ki felnevelte.
Elrepült azonnal, otthagya az ágot,
Meg se könyezte az elhervadt virágot.

Fehér rózsafa volt a szerelmem fája,
Letörött annak is egy virágos ága;
Elszállott a madár, ott hagyta az ágot,
Nem hajt a fa immár soha több virágot . . .

(Nagyfalu.)

Balogh Pál.

Dalauzi.

Legjobban úgy gyógyulhatsz ki ebből az örült
érzelemből, kedves barátom, ha elkezdeshz úgy gon-
dolkozni, mint én tettem a minap.

Hallgasd meg. Hosszu lesz, mint a jó receptek,
de hát ha használ ennek a te nehéz állapotodnak.

*

Ha netalán nem tudnád, elfecsegem, hogy a
dalauzi az örmény cukrászatnak egyik remeke. Első
tulajdonsága, hogy édes méz az összetartó anyaga.
A második, hogy keserű: dió meg mandula keve-

redik benne a mézzel. A harmadik az, hogy elszánt
ember legyen, a ki beleharap, mert a hol kit ér:
ragad, tapad és nem tágit semmikép, a mig csak
el nem olvadt önmaga jószántából. Végül — azt
tartják róla, hogy jó.

Az egész mixtum compositum tehát csaknem
olyan, mint a szerelem. Hogy ez „sántit“ nem áll.
Ha nem volna a szerelem olyan édes, — ugyan
miért sirnának annyit utána? S ha nem volna oly
keserű — ugyan miért sirnának annyit miatta?
De elszánt ember is legyen, aki valósággal beleha-
rap: mert mig önmagának alkotó elemei fel nem
bomlanak, ő ugyan addig el nem hágy. Elolvasztja
gyakran a csalódás, gyakrabban az idő, leggyak-
rabban a kielégítés: de önszántából nem rázód le
torkodról soha. S mindezek dacára nem-e azt tart-
ják róla, hogy jó?

Bejött hozzám jó minapában a szülőföldemről
egy derék öreg ember. Már akkor is öreg volt, a
mikor én gyermek voltam. Egyike azoknak a régi
alakoknak, a kit a jószáguk, meg a kedélyük örökké
egyformának mutatnak. Nem vénült meg soha. Szü-
letik, jót tesz és meghal. Változni nem változik.

Elkezdünk beszélni a gyerekkoromról. A
gyermekkor az igazi „aranjuezi napok“: felderítő
hatásuk visszavetődik a lélek tükrére még akkor
is, mikor már a naivság a neve mindannak, a mit
akkor te is, más is nagyszerűnek talált és bohóság-
nak tűnik fel, a mi akkor célt képezett.

Az ilyen beszélgetés úgy megfogja az embert,
akár a hadvezért a nyert csaták előadása. Nem ma-
rad ki semmi sem: sem esemény, sem részlet.

Az én öregemben jó hallgatót találtam: állotta
a tárgyat hiven és jobb ügyhöz méltó kitartással.
Most már restellem, hogy miért voltam olyan tök-
filkó — de mikor olyan jól esik az embernek be-

nyesen megállapítottatott s ha ekkor látjuk, hogy fedezet dolgában nem üti „paki barátost“, készítettünk pótköltségtervet, mely az elkészítés, közszemlére tétel és egyéb procedurák mellett lehetetlen, hogy a törvényhatósági rendes öszi közgyűlés idejére jóváhagyás végett felterjeszhető legyen. Tehát várni kell, míg egy rendkívüli közgyűlés lesz, hol a pótköltségvetések a jóváhagyási záradékkal elláttatnak s a községek kiadatnak. Ezen procedurák által már a közigazgatási év vége felé leszünk s ha marad is valami kevés idő, ez a pótköltségvetésben megállapított összegek előírására s a fokozatos végrehajtási lépések megtételére sem elégséges s a községek szükségletek fedezetéről az évben még csak szó sem lehet.

3-or. De legyünk optimisták s tegyük fel azt, hogy mindezen pótköltségvetési munkálatok alapján november havában a kivetést és végrehajtást már eszközölni lehet s még ekkor is egy újabb chaosznak nézünk elébe. Ugyanis: az 1883. évi 44. t. c. 79. §. s ezen törvény alapján kiadott 73,632—883. (E. mell.) pénzügyministeri utasítás 92. §-a ezt mondja: „Az adókat könyvelő községek (városi) közegek a behajthatatlanoknak mutatkozó adókat az 1883. évi XLIV. t. c. 79. §-ához képest az adóévet követő év január hava végéig tartoznak a 9. számú minta szerint kimutatni, s a leírás javaslat indokainak helyességét a községek (városi) előjáróság és végelszámoló, valamint vagyoni hátrahagyása nélküli elhalás esetén az illető lelkész által is bizonyítani, stb. Ha tehát ingó vagyoni hiánya s az ingatlan csekély volta — épeu a kir. kincstár érdekében — a dologi végrehajtás kérelmezésének mellőzését s ez által az I. II. III. oszt. kereseti adó leírásának szükségét idézi elő, vajjon mi lesz a pótköltségvetéssel? Mert a nagym. belügym. 8169—884. 33,947—887. számú körrendeletében határozottan kimondotta, hogy bármely állami adó leírása vagy elengedése esetében, az ez után kirovott községek és megyei pótdadók is feltétlenül leírandók.

Ezekből kitűnik, hogy azon esetben, ha 1890. évben az ez évi alapon szerkesztett 1891. évre szóló költségvetésben megállapított pótdadók nem az előző 1890. évi, hanem az 1891. évi állami adó alapján szabatik ki, — és mint rendesen, úgy az 1891. évben is elemi csapás, felebezés és behajthatatlanság címen tetemes állami adó elengedés és törlés lesz, ezek után a fent idézett ministeri rendelet értelmében a községek és megyei pótdadók is törlendők, mi által a községek tervezett bevételei meghiúsulnak s miután a pótköltségvetések is mindannyiszor azon eshetőségnél lehetnek kitéve, mint épen a rendes költségtervek jövedelmi forrásainak bizonytalansága miatt a községek az önkormányzatra merőben képtelenné válik.

Tehát nemcsak a költségtervezet, hanem a községek adókirovás is mindig az előző évi állami adó alapján volna leghelyesebben szer-

keszthető, mert az előző évi adóalap úgy utólagos előírás, mint törlések tekintetében a pénzügyi hatóság szakközegei által véglegesen megállapított számadatokat foglal magában, melynek alapján a községek szükségletének fűdözését biztos alapra veheti ki s nem lesz kitéve azon folytonos ingadozásnak és pénzügyi zavar-nak, mely a jelen módszer mellett minden évben ismétlődni fog.

Sokan lesznek azok, kik erre azt mondják: „Segítsünk a bajon úgy, a hogy lehet.“

Itt a talaja azon ezerféle jogos és jog-talan vádnak, mely a körjegyzői kar egye-temét már nem egyszer érintette. Ezt pedig tö-rekedjünk megszüntetni, hogy senkinek se le-gyen alkalma községek közigazgatásunk tényezői működéséről ezt mondhatni.

Lasciate ogni speranza!

Szántó Károly.

A jövedelmező tőkebefektetésről.

(Folyt. és vége)

Igazán különös, hogy mily kevés figye-lemben részesül még a mi tőkepenzeseink ré-széről a magyar értékpiacon. Pedig bátran állit-hatni, hogy a tőkebefektetésre mai napság még valamennyi ország között a legrosszabb chanc-e-okat nyújtja. Vegyük első sorban a magyar állampapírokat. Míg mindenütt azt látjuk, hogy a 3%-ot és 3½%-os külföldi állampapírok, vagy a névértéken felül, vagy közel a névért-ékhez, jegyeztetnek, addig a mi 4½%-os és 5%-os állami papírjaink még jóval a névérték alatt állanak, a mit pedig semmiféle tekintet sem indokol. Hiszen végre államháztartásunk-ban is beállott az egyensúly és az a szigorú realizálás, melylyel Wekerle Sándor pénzügy-miniszter a legutóbbi budgetet összeállította, biztos kilátást nyújt arra, hogy a végre elért egyensúlyt képesek lesziunk jövőre is megtar-tani. Az állampapírok rentabilizása most kö-rülbelül a következő:

5% papíráradék	504%
4 „ földteherment.	4.49 „
4½ „ papíráradék	4.76 „
4 „ magyar aranyáradék	4.49 „
4½ „ államvasuti kölesön ezüst	4.68 „
4½ „ államvasuti kölesön arany	4.43 „

A mint ezekből látni, a jövedelmezőség még mindig tekintélyes és habára korábbi esz-tendőkhöz képest kisebb is, de aránytalanul magasabb mint a megfelelő külföldi papíroké és mindenestre kedvezőbb a takarékpénztári betétek után elérhető jövedelmezőségnél. A tő-kebefektetés céljaira szolgáló többi értékpapi-rok is hasonló előnnyel kínálóknak. Ilyenek a záloglevelek, elsőbbségi kötvények és államo-sított vasuti részvények, a melyek szintén nagy

biztonságot nyújtanak. Ezeknek rentabilitása legutóbb volt:

4½% földhitelint. záloglevél	4.50%
4 „ „ „	4.15 „
5 „ jelzálogbank „	4.98 „
4 „ pécs-barcsi vasut elsőbbs.	4.93 „
5 „ nagy. galíciai „	4.97 „
5 „ „ északkeleti „	4.01 „
5 „ „ nyugoti „	4.94 „
5 „ „ galíciai vasut-részv.	5.08 „
4 „ „ északkeleti „	5.01 „
5 „ „ nyugoti „	5.05 „

Mindezek állandó kamatozású papírok vol-tak s habár valószínű, hogy ezen rentabilizás idővel kevesbedni fog, az, a ki jelenleg veszi meg a papírokat az, árfolyam emelkedése által elérendő nyereségben kárpótlást fog találni az esetleg kisebbedő jövedelmezésért, a mely azon-ban, a mint erre rámutattunk, még mindig na-gyobb, mint a takarékpénztár jövedelmi szol-gáltatása.

A magyar értékpiacon vannak ezenkívül olyan értékpapírok, a melyek jóllehet változó-kony természetű hozadékot nyújtanak, de azért kiváló mértékben megérdemlik a tőkepenzes figyelmét. Nemcsak azért, mert ez a hozadék tetemesen meghaladja a fix kamatozású papi-rokat, hanem mert azon vállalatok, melyek rész-vényeit e papírok képezik, évek során át be-igazolták életképességüket s kitűnő vezetéssel bírnak, folytonosan fejlődnek és ezekben mint-egy garantiáját adják annak, hogy a hozadék kevésbé lesz a jövőre alávétve a véletlennek, hanem mindinkább felölti az állandóság jelle-gét. Lássuk egynehányat ezen papíroknak és azt, hogy milyen volt hozadékuk az utóbbi években.

	1889.	1888.	1887.
Pesti magy. keresk. bank	11%	10%	10%
Első magyar iparbank	7 „	8 „	7.33 „
Magy. hitelbank	12 „	9.25 „	8 „
„ jelzálogbank	6.2 „	9.2 „	6 „
„ leszámít. bank	7 „	7 „	5.5 „
Hazai takarékpénztár	45 „	40 „	40 „
Egyesült főv. takarékp.	14 „	16 „	14 „
Orsz. közp. takarékp.	10 „	9 „	9 „
Első budapesti malom	10 „	10 „	10 „
Erzsébet malom	10 „	12 „	8 „
Molnárok és sütők malma	12 „	16 „	12 „
Kőbányai téglagyár	12 „	12 „	12 „
Drasche-gyár	10 „	9 „	10 „
Ált. waggon-köles. társ.	7 „	7 „	5 „
Athenaeum nyomda	33 „	33 „	30 „
Gyapjamosó részv. társ.	10 „	8 „	7 „
Részvényserfőződe	11.4 „	11.4 „	14.28 „
Sörtéshízáló társ.	10 „	10 „	9 „
Északmagyarországi keszb.	8 „	8 „	7 „
Franklin-nyomda	9 „	9 „	9 „
Ganzgyár	17½ „	13¾ „	13¾ „
Rumamurányi vasmű t.	8 „	7 „	6 „
Salgótarjáni kőszénb.	20 „	15 „	9 „

Ez a rövid összeállítás eklatánsan bizo-nyítja, hogy a budapesti részvényvállalatok még

szélni a gyermekkoráról, beszélni a szülőföldjéről. S mikor olyan ritkán akad egy ember, a ki onnan fe-lülről hozzám kerüljön és olyan türelmesen végig hallgasson ezer oktalanságot.

Elkezdvé onnan, hogy miként betűztük le ABC-és korunkban először korunkban azt a mon-dást, melyet az aligmúlt loyaltása árokbetűkkel irt a domboldal lapjára: „Vivat Ferdinánd!“ — Sze-gény Ferdinánd! Milyen nagy árokból csináltak neki „Vivat“-ot, mégis meghalt.

Aztán hogy mentünk közelebb az árokhoz, „ep-résznél“ a hegyek közé, hogy gurultam le egyszer a meredek hegyoldallról a megdagadt Krasznának. Egy vadrózsa bokor mentett meg: belekapaszkod-tam. Hanem azért összeszedtem a bokrot: megvé-rezte a kezemet. „Otthon“ pedig ma sem tudnak semmit a gurulásról és hacsak ebből a firkából meg-nem tudja öreg édes anyám, hát akkor bizonyos, hogy nem kapok érte büntetést.

Hát az örmény szomszédunk dalauzija? Az volt csak a nevezetes eset. Rettenetesen szerette az egész „harmadik elemi“ a dalauzit. Nekem meg épen földi menyországom volt ez az eledel. Azt hittem akkor, hogy az Eldorádó csak egy nagy dalauziból áll. Összebeszéltünk vagy hatan: lopunk magunk-nak a mi szomszédunktól. Annak van mindig. Neki is indultunk. Be is másztam. Meg is csiptek. Elő-ször megvert a szomszéd. Azután megvert a tanító. Legutoljára megverték otthon. A több hízeltő mon-dás közt, melylyel ezek a meglehetős melodiájú áriák elhúztak — egy most is visszacseng a fü-lemben: „Megemlegeted vőlegény korodban is.“ Tessék! a vőlegény kor már mulik is és se feledés, se menyasszony... Tizenhat év után...

„Hát azután szereti-e még a dalauzit?“ kér-dezte az én földim, egyszerre megszólalva.

„Hát hogyne. Nem azért férfi a férfi, hogy úgy változtassa csemege-ideáljait, mint az inge gal-lérját.“

„No hát én fogok hazulról küldeni magának dalauzit.“

Hiába volt minden tiltakozás. Azzal ment el, hogy küldeni fog.

*

Közben én nagyon komikus állapotba jutot-tam s a miatt elfeledtem sok időre az én szülőföl-demet, gyerek csinjeimmel, az én jószágos öreg ba-rátommal, meg a dalauzival egyetemben. Lázban voltam. A testem égett ettől a csodálatos láztól s a lelkem fájt, — reszketett, — sajogott belé. Betege voltam egy vágnak, egy érzésnek, egy földi ide-álnak.

Egy nő, egy Éva. — Miért írnám le, hogy milyen volt és hogy én mit éreztem. Ugyanaz a ki-elégíthetetlen vágy, mely Werthert a golyó elé, Musset-et a lélek nagy deliriumából az ittasság de-liriumához vezette, ugyanaz a felcsapongó képzelet-világ, mely Heinének az ő fenségesen bombastikus ábrándozásait tollba mondotta: ugyanez a láng és ugyanaz a felcsapongás vette birtokba az én lelke-met, ezt az azelőtt meg nem hódított, uratlan terü-letet is. S kelle mondani: a birtokbavevő nálam is az az értelemkirály volt, a ki a legönkényesebb, legzsarnokibb hatalommal uralkodik a lelkek felett.

A legkomolyabb az volt, hogy önmegadásom ez új rém előtt feltétlen vala. Éreztem, hogy egy ily méretekben csapongni engedett belső tűz fel-emészt. Tudtam, láttam a láz kezdetén a megsem-misülést, mely felé haladtam. S mégis mentem, mint

vak — jól látva is. Hallottam a hívót: „Istenben mozgunk, élünk és vagyunk.“ Én Istenemné tettem önnön zsarnokomat — általa mozogtam, csak benne éltem és kívül nem voltam... Mint a gyermek, a kinek százszor elébe tartották már, hogy mi jó és mi a rossz, s mégis a rosszat teszi unos untalan...

*

... Akkor egy szép napon megjött az én da-lauzim. Az én jószágos öregem beváltotta, a mit ígért s a mi ellen hiába tiltakoztam. Elküldte ne-kem azt, a mit régen oly nagyon szerettem, a mi-nél kedvesebbet akkor nem hordott számomra a földteke. A miért elkövettem mindent: a tiltottat, a rosszat, a vakmerőt. A mi akkor a vágyak tőké-lelessége volt és az életnek ragyogó zománca. — Mindez egy szóban: dalauzil

Felbontottam — kikezdtém. Azóta hetek tel-tek el s az én csemegeim még mindig meg van. Megváltoztak az idők. A fogaim elkényesedtek s a vágyaim látóköre kiszélesbedett.

Magamhoz tértem. Ha az, a mi régen a vá-gyak teljessége volt, ma inkább csak mint szíves jó indulat tanuja kelt hálás érzelmeket, hát akkor ugyan nagy bolondság volt olyan nagyon fálnak menni annak idejében ezért a csemegeért. S ha ez áll ma a tegnapi: nem fog-e állani holnap a mára? Nem lesz-e neveléses önmagunk előtt holnap az, a mi ma az élet, az eszme, az eszmény és a lét lehe-tősége? Nem fog-e törpének feltűnni a jelennek akadályait vivó hős holnap, a mikor magának a célak törpesége fog kiderülni? Nem-e lehetséges, hogy ez a mostani lázas vágy a maga zsarnoki kényuralmával épen úgy nem feltétlen szükség, mint volt a tegnapi? Nem-e talán ez is egy opti-kai csalódása a léleknek, mint volt a gyermeké? S

pedig bankok, takarékpénztárak, malmok, ipar-vállalatok kivétel nélkül igen tetemes jövedelmet nyújtanak, a mely az állandó kamatozásu papirokét jóval meghaladja. Igaz, hogy a részvényvállalatok jövedelme évről-évre változik, mert az üzlet conjuncturáknak van alávetve, a melyeket előre számításba venni nem lehet, de másrésről tagadhatlan és a fenti állításból is kitetszik, hogy a magyar részvényvállalatok az utóbbi esztendőekben bizonyos állandó jellegű osztalékot voltak képesek adni és e mellett figyelembe veendő, hogy mindezen intézetek és vállalatok belső viszonyai teljesen consolidáltak, mert vezetésüknek gondja volt reá, hogy ne ne csak dus osztalékot fiztessenek, hanem hogy gyarapíttassanak a tartalékok is. Ennél-fogva ma már a tartaléktőkék oly annyira fel-szaporodnak, hogy ez a körülmény képessé teszi az illető vállalatot arra, még kedvezőtlen esztendőben is biztosíthassa a részvénytőke megfelelő kamtozását.

Ezek azon körülmények, a melyekre a töke-pénzes közönség figyelmét felhívni szükségesnek tartottunk. Akkor a midőn arról van szó, hogy miképen helyeztessenek el fölös tőkék s a mi-kor arról van szó, hogy a szelvény be-váltás, a házbérjövdelem és a regale-jogosultság révén nyert pénzek hova fordíttassanak, jó lesz figyelmeztetni arra, hogy nemesak a takarékpénztár áll rendelkezésre, ha-nem sokkal gyakorlatibb, sokkal célrányosabb és végre sokkalta előnyösebb az értékpapir-vá-sárlás, mert az értékpapir nemesak hogy kellő biztonságot nyújt, de lényegesen nagyobb jöve-delmet is alkalmas szolgáltatni.

Különfélék.

* **Hivatalok vizsgálata.** Hadadi báró Wesselényi Miklós vármegyének szeretett főispánja f. hó 16-án a délelőtti vonattal városunkba érkezett. Kisérétében vol-tak Moni Gyula vármegyei főügyész és Algya Miklós főispáni titkár. A vasúti indóháznál Genesy Sándor polgármester, Ajtai Albert főszolgabíró és Hulinka Sándor főkapitány fogadták hivatalosan a körünkbe érkező magas vendéget, ki egyenesen a főszolgabírói hivatalhoz hajtatott, hol a hivatalt részletes és beható vizsgálat alá vette. A Genesy Sándor polgármester vendégszerető házánál elköltött ebéd után a városi hi-vatalok vizsgálata következett, mely esti 8 óra utánig tartott. Ő méltósága általában megvolt elégedve a ta-pasztalt rend és hivatali ügybuzgósággal.

* **Hymen.** Csák Emil ilosvai ev. ref. lelkész f. hó 17-én d. u. esküdött örök hűséget Szűcs Etelka kis-asszonynak Dely Tamás Debreceni ev. ref. tanító nevelt leányának. Az esküvőt fényes nászslakoma és tánc követte, mintegy 60 vendég vett részt. Boldogságot kívánunk az egymást igazán szerető ifju párnak!

* **Hadkötelesek** összeírása. A rendőrkapitányi hi-vatal alábbi közérdekű közleményét az érdekelték

nem-e épen abban áll a nagykoru férfi eleme, hogy lerázza magáról az ilyen lenyűgöző káprázatok ter-hét legalább annyiban, a mennyiben létének tovább vezetése azt feltétlenül megkívánja?

De igen, ezerszer igen . . .

*

Csalóka vizitündér a boldogság, kedves bará-tom! Ha futsz utána, tovaszáll s ha meg nem ál-lasz: bajba visz. Helyedbe nem jó, nagyon igaz. De utól sem éred, bármint igyekszel. Hát állj meg, várj és — remélj!

Dr. V. Zs.

Egészségügy.

A tüdővész gyógyítása.

(M. F.) A legutóbbi nemzetközi orvosi kong-resszus óta az egész civilizált világ, orvosok és lai-kusok egyaránt, feszült figyelemmel lesik ama köz-leményeket, melyek Koch Róbert tanár kísérletei felől a korházakból és laboratoriumokból kiszivá-rognak, s melyek nem kisebb dologról szólnak, mint arról, hogy a tüdővést, az u. n. tuberkulosist, köz-vetlenül haró valamely gyógyszerrel orvosolni lehet.

A gümöbacillus halhatatlan felfedezője termé-szetszerűleg kell, hogy azon gondolatra jutott légyen, miszerint nincs kizárva e rettenetes ellenséget sike-resen megtámadni s leküzdeni. Már azon híres előadásban, melyet Koch Róbert a berlini orvosi kongresszus első általános ülésén tartott, tiltakozott azon feltevés ellen, mintha a tüdővész gyógyításának kérdésénél a testbe jutott gümöbacillus teljes kiirtá-sáról volna szó. Sőt inkább arra kell törekedni — fejtegeté beszéde folyamán — hogy a tisztán tenyész-

figyelmébe ajánlva közöljük: „Hirdetmény. Felhivatnak mindazon hadköteles egyének, kik az 1-ső, 2-ik, 3-ik korosztályban az 1891-ik évi ujone állításra fel vannak hiva, vagyis azok, kik az 1870, 1869, 1868-ik években születtek, miszerint alólírott rendőrkapitányi hivatalnál az összeírási jegyzékbe leendő felvétel végett a nélkül, hogy külön szóbeli, vagy írásbeli felszólítást várnának és tekintet nélkül arra, vajjon Szilágy-Somlyó város-beli illetőségűek-e, vagy sem, ha még eddig nem je-lentkeztek volna, 20 nap alatt személyesen, vagy írás-belileg jelentkezni kötelességüknek ismerjék, mert el-lenben a védtörvény 35-ik szakasza szerint kihágást követnek el és öt forinttól 100 forintig terjedő pénz-büntetéssel fognak sújtatni. Rendőrkapitányi hivatal. Sz.sSomlyó, 1890. november 1-én. Hulinka Sándor, rendőrkapitány.

* **Statisztika.** A napokban Kolozsvárt lefolyt egyházkerületi közgyűlés elé terjesztett hivatalos adatok szerint 1889-ben a szilágy-szolnoki ref. egyházmegye területén megesküdött 456 pár, született 2255, meghalt 1609 gyermek; vallásváltatással ref. hitvallású lett 17 egyén, elhagyta az egyházat 39. Évi gyarapodás volt ezek szerint 624. Az összeírt tankötelesek száma 7820, kik közül iskolába járt 5514 s így az arány 5 százalékal-alatta áll az egyházkerületi 74- 92 százalékos átlagnak. Az egyházmegye építkezéseinek értéke közel 25 ezer frt., kegyadományoké 2175 frt. 66 kr. szorgalmi jövedelem útján való gyarapodás 1386 frt. 93 kr. kegyváltási alap Kéneren 5386 frt. 43 kr., Zilahon 27, 952 frt. 30 kr. Alaptőkéké összege 74 ezer frt. körül, iskolatőke 9894 frt. 25 kr., külső fekvők 2561 holdnyi, magtárak pénzértéke 9007 frt. 32 kr., bortáraké 5365 frt. 38 kr., perselyjövdelem 183 frt. 19 kr. Az egyházi épületek 148 ezer firtig vannak tűzkárok ellen biztosítva.

* **Zilahi Gyuláról** a „Huszárszerelem“ Murai Ká-rolynak nagy sikert aratott vígjátéka első előadása al-kalmából Adorján Sándor fiatal író következőket írja a nagy-váradi „Szabadság“ ban: „A szereplők kitünők is voltak kivétel nélkül, de legtöbbet köszönhet Mu-rainak az, ki a poétikus ifjut játszotta, „Pista kisasz-szony“. Zilahi, mert ő, bár nagyon rövid ideje, hogy a nemzeti színháznál van, ez estén az első rendű tagok közé rugtatott, játszván a legkedvesebb és a legköz-vetlenebb humorral. Azt hiszem, hogy Zilahiból (akit önök a kolozsvári szintársulathól ösmerhetnek) olyan kitűnő komikus fog válni nem sokára, hogy Ujházi és Vizvári bátrán befogadhatják őt maguk mellé társnak, dícsőségük osztályosának.“ Művész barátunk ez újabb sikeréhez mi is gratulálunk!

* **Nyilvános** köszönet. A szilágy-somlyói ízr. ifju-ság foltó hó 15-én megtartott közgyűlésének határo-zata folytán a f. hó 9-én megtartott társasestély hang-versenyén közreműködött hölgyeknek, névszerint dr. Láng Jakabné urnónek, Friedmann Janka és Brüll Laura kisasszonyoknak szíves közreműködésükért, vala-mint azon nemeskeblű felülfizetőknek, kik — a jóté-konyeól érdekében — az estély jövedelmét gyarapítani szívesek voltak, ugyszintén Schwarc Ignácné urnónek és Porjesz Adolf urnak, kik jegyelárusítással és pénzado-mányok gyűjtésével foglalkoztak — köszönetemet nyilvánítom. Felülfizettek: dr. Waschman Lipót Székely-híd 3 frt 80 kr. Friedman Sámuel Zilah 3 frt 20 kr, Weisz Mór Zilah 3 frt 20 kr. Berger Adolf Zsibó 2 frt 20 kr, Brüll Lipót 2 frt 20 kr, P. L. Lichtschein és Geiringer Bécs 2 frt. Weinberger Kálmán 1 frt 80 kr, Somogyi Kálmán 1 frt 80 kr, Tisztvári Mór Zi-lah 1 frt 60 kr, özv. Medve Jánosné 1 frt kr. Gutman Áron Tasnád 1 frt 50 kr, Láng József 1 frt 40 kr, Gotlib Kálmán Ökörítő 2 frt 40 kr, dr. Láng Jakab 1 frt 40 kr, dr. Weiner Vilmos Karcag 1 frt 40 kr, Jakab Lajos Vervölgy 1 frt 40 kr, Szaploncav Sándor 1 frt 40 kr, Veinberger Samu Deés 1 frt 20 kr. dr. Steiner Mór Kraszna, dr. Léderer M. Tasnád. Láng Pülöp Zsibó, Weisz József Hulinka Sándor. Hari Márton, Reizman Márton Ér-Kává, Kiss Samu Nyir-

tett bacillusok életfeltételeit lehetőleg pontosan meg-ismerjük s ily módon megállapítsuk, mely körülmények által befolyásolható, illetőleg akadályozható meg a szervezetbe hatolt elősdínek növekedése és tovább fejlődése. Ez irányban mozogtak Kochnak végtelen fáradoalmas előkísérletei. Bizonyos fémké-szitményeknek, mint Koch egy közleményéből kitet-szik, meg van azon tulajdonsága, hogy akadályozó-lag hat a gümöbacillusok táplálkozására, fejlődésére és szapodására. Miután az előkísérletek ez első stadi-mán meglehetősen tul volt, vagyis, miután meg lett állapítva az, hogy ama fémkészitmények beha-tása alatt a gümöbacillus életviszonyai megváltoz-nak, Koch a tulajdonképeni kísérletekhez fogott, — természetesen állatokon végezvén azokat. Számos kísérleti állat gümöbeteggé tétett s ezeket alavették ama gyógyszerek behatásának. Az eddigi közlemé-nyek szerint e kísérletek oly kedvező eredménnyel jártak, hogy a sikerre való alapos kilatással lehetett a további kísérletek terére lépni. A gongresszus idején még nem haladt annyira az ügy állása, hogy az állatokon eszközölt kísérletek eredményét embe-reken is meg lehetett volna próbálni. Most azonban ugylátszik Koch tanár már eljutott ide. Legalább több körülmény arra vall, hogy Koch Róbert kísér-leteinek végstadiumába jutott, vagyis kutatásainak eredményét az embereken is megkísérlette. Ez az, amit tényleg tudhatunk. Minden egyéb csak tapo-gatkozás és időelőtti láрма. Ha az emberiség évez-redckig birt várni e rettenetes betegség gyógysze-rére, még egy kis ideig türtőztetheti magát, amíg t. i. a híres kutató maga áll elő — a biztos siker-rel kecsegtetve.

sid, Grünvald és Eisler Budapest, Porjesz Adolf 1—1 frt, Kiss Ignác, Frankovics Ignácné, Grosz Henrikné, Hirschfeld Adolf, Grosz Lipótné Sz.Cseh, Grünbaum Adolfné 80—80 kr, Májér Hermán 60 kr, Königstein Márton 50 kr, Keresztszegi Andorné 45 kr, Ruzska Karla 45 kr, Kraft Jenő Tasnád, Szilányi István Zilah, Vesselyi Jenő Zilah, dr. Sternberg Zilah, Spitz Zsig-mond Somkut, Szilágyi Lázár, Hroszman Sándor, Fran-kovics Ignác, Spitz Ignác, Láng Mórné, Spitz Mór, Morvai János, Pásztk Gyula, Hirsch Ignác Kővárremete, Schöffler Leo, Berger Samu, Moldován Alimp, Sziszek Sándor, Orosz Simon, N. N 40—40 kr, Ruzska István 20 kr, idegen 1 frt. — Schwarc Ignácné urnó gyűj-tése 13 frt 30 kr, Porjesz Adolf gyűjtése 5 frt, fogadás 16 kr, összesen 79 frt 50 kr. Ugyanez alkalommal Láng Mórné, Láng Józsefné, Porjesz Sámuelné, Porjesz Adolfné, Brüll Lipótné, Pozner Ábrahámné, Weinber-ger Kálmánné, Schwarc Ignácné, Reizman Joelné, Kiss Ignácné, Klein Hermanné és özv. Grosz Henrkné ur-nók, kik a társas vacsora rendezésének nehéz tisztében foglalkoztak valamint Brüll Laura, Reizmann Kata, Szilágyi Gizella és Malvina, Porjesz Etetka, Klein Sa-rolta és Janka, Grünhut Háni, Posner Ida, Brüll Róza és Brüll Lotti kisasszonyok, kik a jótékonyeól érdeké-ben a felszolgálatot készségesen teljesítették — fogadják ez uttal a közgyűlés igaz köszönetét. Végül mindazok, kik étel- és italadományokat jegyeztek és küldtek, fo-gadják a nyilvánosság útján lekötelezett hálánkat. Sz.sSomlyó, 1890. nov. 17. Láng Sándor h. elnök.

* **Azok a vadászok!** Fiatal asszony a fér-jéhez: (ki éppen a pus-kát akasztja nyakába, hogy va-dászatra induljon.) Aztán kedves ducuskám lássa most olyan olesó a nyul a piacon, hogy kettőt is lehetne! Ügyvéd: Kérem tanut vallomására megesketni! Bíró: Miért? Talán kétkedik vallomásának igazságában? Ügyvéd: Hja kérem, a tanu ur — vadász.

* **Megint a lámpák.** Eddig míg a sötétség tartott, arra buzdítottuk a városi hatóságot, hogy az isten szerelméért gyujtassák meg a lámpákat, nehogy egymásba botoljunk az után. Most azonban, hogy — a mint az nemesak a kalendá-rumból, hanem az égről is kitetszik — a hold mindinkább terjeszti fény sugarait s a lámpagyujtóknak kényelmesebb a séta, kérjük és figyelmeztetjük, tiltsák be a lámpagyujtást. Azt hiszik ez igen szép tőlünk?

* **Felhívas** Van szerencsénk t. olvasóink becses tudomására juttatni, hogy az országserzte jótékony célra gyűjtött, illetve gyűjtendő felhasznált levélbélye-gek részére Prohászka B. J. m. kir. áv. számtiszt Bu-dapest, II. Donáti-utca 18. I. emelet, főgyűjtőhelyet rendezett be, ki tisztelettel kéri a t. közönséget, hogy a saját hatáskörében vagy ismerősei körében gyűjtött és értékők s fajtájok szerint kiválasztott bélyegeket neki díjmentesen megküldeni szíveskedjék, megjegyezvén, mikép hívanatra a nagyobb mennyiségű bélyegeket előzetes becslés után pénzzel is beváltja. Kíváncosak egyáltalán a régi magyar, osztrák vagy külföldiek leg-inkább azonban az 1870—1872 évi magyar levélbélye-gek, (fej) továbbá a mostani magyar bélyegekből az 1 (fekete), 1, 3, 8, 12, 24, 30, 50 krosak, 1 és 3 frtosak: az 5 kros (vörös) magyar v. osztrák, valamint csunka bélyegeeknek értékők nincs.

* **Furcsa levélicím.** A postahivataloknál mindig marad egy pár levél, melyet nem lehet kézbesíteni. Egy-egy érdekes példány a következő, mely a nagy-várad-olaszi postánál rekedt: „Pir, Szilágy-megye utolsó posta tisztelem kedves anyámat és apámat, legye-nek szívesek külgyenek pogácsát meg egy sült tyukot mentül hamarabb külgyenek a lábam nagyon szépen gyógyul.“ Dacára e körülírt címnek, a levelet nem le-het továbbítani

— A „Magyar Föld“ a magyar közönség legrégibb és legtartalmasabb közgazdasági lapja, mely újévkor tizenkettedik évfolyamába lép, mióta az új szerkesztő Kormos Alfréd tulajdonába ment át e rövid idő alatt is jelentékeny haladást mutat, s minden újabb számán meglátszik a szakértetem, a gondosság és min-denre kiterjedő figyelem s különösen a mi vörös fo-nálként húzódik keresztül meglátszik a fő irány elv: a közügy, hazánk közgazdasági érekeit s ezek mellett a magyar gazdáknak is érdekeit minden téren szol-gálni és előmozdítani. A „Magyar Föld“ most heten-kint 3 szor jelenik meg; de még ez év folyamán napi lappá fog átváltozni. Tartalma jelöli a mező gazdaság, ipar-kereskedelem, pénzügy, közlekedés és biztosítás min-den ágát s hogy a magyar gazdaközönséget teljesen kielégitse, politikai cikkeket s a vonal alatt tárcákat és vegyes apróságokat is közöl. Előfizetési ára: negyed-évre 3 frt. A legmelegebben ajánljuk e kiváló szaklapot városunk és vidékünk gazdaközönségének figyelmébe. Mutatványszámokat a „Magyar Föld“ kiadóhivatala (Budapest, Erzsébet-kört 27. sz.) szívesen küld.

C S A R N O K.

R a c h e l.

Irta: Ö.

II.

(Folytatás.)

Mert szép volt ám Rachel, azt beismerte min-den emberi lény, be kellett ismernie, ha volt egy picike kis jó izlése. Hogy hogy nézett ki? Azt mi-nek irjam le, hisz ismerte mindenki a kis városban és mi is láttuk a mi képes „Ország-Világ“-unk cim-lapján azt a szép leányt mintaarcnak oda pingálva.

Annyira szép volt, hogy sokan ráfogták, hogy „no, hiszen az nem is az igazi, az csak pingált szép-ség.“ Leány ismerősei irigyelték; ha együtt mos-hatták, hát lemosták róla még azt is, a mit Rachel soha az arcához jutni sem engedett. Azt susogták, hogy arsenikumot eszik, hogy opiumot preckel a

bőre alá, hogy festi a hosszú szempillák alját, hogy a nagy szem csak látszat, hogy így, úgy még a haja sem igazán olyan aranyszínű, hanem hogy zöld dió levéllel mossza és forró vasfésűvel fésüli, azért áll úgy az arca körül, mint egy dicsfényes gloria.

Pedig hát ebben egy csepp igaza sem volt a pletykálkodó nyelvecskének. Ez a sok, sok szépség mind „natürlich“ és „echt“ volt ám. Mikor Laura amugy foghegyről gunyosan kérdezte; „Te Rachel, miért vagy te oly szép?“ A kedves szemöldöke még magasabbra vonult s úgy odalehelte a Lóri pici füleibe: „Harmatot iszom, lelkem, éhomra a kerti rezedák kelyhéből és estére megeszem 3 szem pörkölt kávé, egy kis darab fehér krétát és egy marék száritott rózsalevelet.“ Kacagták, hogy nem igaz, pedig volt valami a dologban, mert titkon friss esővizzel mosdott, ivott néhány csepp ecetet, mert ez szépít és halványít. — de úgy is mutatott aztán, mint az alabástrom, úgy mutatott az a csodás szép arc. A kik mindezt elismerték, azt mondták: „azért nem szép, mert hát zsidó.“ Pedig szép volt no...

Az idomai, azok meg teltek, gömbölyűek és üde fiatalssággal teliek voltak, járása mint egy katonakapitányé vitéz és ruganyos. Már 14 éves korában modellnek kívánta elvinni egy híres festőnk Debrecenben, de jó, hogy a nagynénije nem engedte... még baja esett volna ennek a Rachelnek a megcsudálástól.

Igen, Debrecenben. Ott ismerkedett meg Auréllal is, ott akadt először ő is horogra, a kis Ámor hálójába, a szép Rachel. Mikor az anyját eltemették, Náthán úgy gondolta, hogy ennek a lánynak még ápolás kell, még gyermek, hadd tanuljon és elvitte Debrecenbe a felső leányiskolába, szállásra pedig nőtestvéréhez, az özvegy Bergernéhez adta a süldő leányt.

Szorgalmasan járt Rachel minden nap a leányintézetbe; nem sokat tanult az igaz, nem fogta a a betűt ezt a szép lelkét. Mindennapos útja egy divatkereskedés ajtaja előtt vitte el rendesen. És valahányszor arra jött, pedig mindig jött, a boltajtóban egy ifjú cicomázott kereskedő segéd várt reá, a ki csak azért várta, hogy láthassa. Rachel nem lett volna leány, ha észre nem veszi az égő reá meredő szemek tekintetét. Az első héten elpirult, a hányszor csak azt a fiatal segédet ott találta, a második hét végén már a szeme közé is mert nézni, de csak szemérmesen; a hó vége felé pedig egyik szomszéd pajtásnéjával már vihogtak is a bohók, hogy „nini“, megint vár... És ez így ment a tavaszig. A tél, az unalmas volt. A segéd csak a tükörtáblán át mutatta barnapiros arcát, égő szemét, gondozott barkóját, csinosan megborzott bajuszát... de szerény volt a butaságig.

Már unni kezdték Rachel és Aglaja ezt a néma imádatot, s elhatározták, hogy megmozdítják az ügyetlent.

És megmozdították. Két levélke, szerelmes kis levélke el'g volt erre. Aglaja írta, Rachel diktálta és egy sarki hordárral negyed órai magyarázat után egy márciusi estén el is küldte neki.

A levél így szól:

Kedves ismeretlenem!

Bocsásson meg, hogy háborgatom. Mióta meg-láttam, csak maga van a fejemben. Iszonyu gyötrelmet állok ki. Maga felől álmodom minden éjjel, magára gondolok minden pillanatban. Oh mennyit szenvedek magáért. Látom, de nem tudom sem a nevét, sem azt, hogy hol lakik s azért nem neheztem rám, hogy a levélküldés ezen nemét válasz-tottam.

De hát remélhetek-e? Oh né csalogasson, mert megöl a szerelem. Csak egyszer beszéljen velem, ne tagadjon meg egy pár boldogító szót. Minden nap látom, szemem minden nap magán függ... de barátném miatt én nem közeledhetem.

Legyen szíves kedden este egy negyed nyolckor a Csokonai téren sétálni, én akkor a zongoraóráról megyek haza és egyedül leszek, hogy magával egy pár szót válthassak. Talán tudja, mily rettetetes a szerelem!

Kérem tegye meg, jöjjön el. Ismertető ruhám kávészínű felöltő, fekete kalap, kezemben block. Hígyje meg, tiszta szándékból kérem Vegyen annyi fáradságot egy szerető szívért a kitűzött helyen megjelenni.

Elvárja hü

szerető;

R a c h e l j e.

U. i. Kérem jöjjön el. Ne áruljon el.

*

Nos mit gondolsz kedves olvasópajtás, elment ő, a barkós? De el ám. Olyan szerelmes lett a segéd ur, mint egy fiatal kandur. Nem is alhatott már az izgatottságtól, annyira benne volt már a találkában. Mindenfélt el képzelt, csak azt nem, hogy őt az a két mindennapos bakfisch lóvá, nem lóvá,

más állattá tette. De azért elment; pedig sohasem gondolt arra, hogy 8 óra előtt a boltot oda hagyja, de hát elment... elkérezkedett a főnöktől... virslit enni, mert éhes. És a mint elverte a hetet a vén toronyórán, Aurél, mert ő volt, már ott loholt a Csokonai szobor rügyezni kezdő csalitjai közt, várta, leste, a „blockos“ leányt. A református óra már kétszer rázta fel várakozó lelkét erre a földre, de csak nem jött senki... már nyolc is elmúlt... és ő, a titkos levélíró még sem jó. Végre is éhessé vált a szerelmes és akkor gondolta el, hogy hátha őt figurának hívták ide? És ennek a feltevésétől oly dühössé lőn, hogy hazáig meg sem állott. Utközben nem vette észre, hogy a városháza mellett két fiatal leány majd neki dőlt a hirdető oszlopnak, nevéttében, hogy... megmozdították őt.

De a dolog nem maradt annyiban. A felsülés óta letűnt az üvegajtó mögötti csinos arc. A segéd nem mert többé kinézni, azt hitte, hogy minden arra menő, mosolyogva oda pillantó lányos arc őt neveti, hogy ez vagy az a titkos levél írója, az ő titkos felületője. És valami szomorúság ült Aurél arcára, halaványodni kezdett... Rachelnek fájt a tréfa. És ki tudja, mi ment végbe leányos lelkében? Aglaja tudta nélkül, egyes egyedül irt egy második levelet is a bus segédnek. Megakarta vigasztalni, beszélni óhajtott vele igazán... hátha megérdemli, nem is volna rossz... udvarlót, még pedig csinosat fogna benne.

Két héttel az első levél után Aurél ezt a kis levélkét kapta, de más, elferdített kéz írásával:

Édesem!

Tudom, hogy a multkor maga borzasztóan megharagudhatott, de nem vagyok oka. Nem mehettem arra, mert mikor a zongoraiskolából haza felé mentem, és a nagy templomhoz értem, barátnémmal akadtam össze; nem szabadulhattam tőle.

Ne haragudjék kedves ismeretlen magácska én reám. Oh oly nagyon fájt, hogy nem tudtam mindjárt írni, de én csak vasárnap délelőtt irhatok. Azért bocsásson meg és ne vessen meg azért egy szegény szívet, mely csak önért dobog.

Tegyen meg még egy áldozatot értem, vigasztaljon meg, én mindig hálás leszek. Ne restelje a fáradságot, jöjjön ki hétfőn délután a vasuti ligetbe, vagy kedden este 7 órakor jöjjön a zongoraiskola mellé, s ha majd csatlakozik és ketten beszélgettünk, meglássa megbocsát; ha látják, hogy velem jó, majd nem fog senki csatlakozni.

Ha tudná, mennyire óhajtok magával beszélgetni, és ha szívemet látná, akkor jót gondolna felőlem, nem ítélné el, és el fog jönni. Oh csak egyszer beszélgessek magával én akkor, bár rövid időre, de nagyon boldog leszek.

Kérem ezt a kis áldozatot, tegye meg egy önért dobogó női szívért, ki magáért él, hal. Még egyszer kérem, ne felejtse el a napot, és tegye meg, a mire oly forrón kérem. Örökké szerető

R a c h e l j e.

*

És Aurél nem ment el. Valami büszke dac ült a lelkére. Azt hitte, hogy ez új felületetés; fájt neki az első, hízeltgett a második levél és eltette, de nem ment el a kikért helyre. És ez a dac fonta be Rachelt. Nem lehet leírni, mit érzett a korán kifejlődött gyermek lelke. Ez az ellentállás ingerelte, az ideál szomorúsága bántotta, az ok nélküli várakozás sértette, de mind együvé szerelmessé tette. Ő mozgult meg most már.

Elment otthonról a zongora órára, de még sem ment oda, mert a piacon fel-alá sétált a barátnőivel, iskola pajtásaival, szeme pedig a divatkereskedés ablakait leste, mikor sötétednek el. Azután minden törekvése oda irányult, hogy meglesse, hol lakik, hogy hívják az ügyetlent?

Mit akart ő ezekkel? Ki tudja, de annyi tény, hogy szándékát nem volt ideje keresztül vinni. Ő, ki oly nagy bizodalomnak örvendett, Berger néninél elvesztette azt a nagy bizodalmat, mert a zongoratanító né feljelentette, hogy Rachel egy hét óta soha se jó órára. Mikor kérdőre fogta a nagynéni, hogy hát hol jár, hiszen nincsen idehaza abban az időben soha? Rachel felvetette azt az aranyhaju szép arcot és büszke daccal kijelentette, hogy nincs kedve többé tanulni, csak sétálni.

Bergerné okos asszony volt, hogyne, hisz ő is átment ezeken az éveken, tudta, hogy hányat ütött az óra a Rachel lelkében. Most már Ámor sugdos a fülebe egy új, egy szebb tant, nem kell már ennek a könyv. Mars haza! Rögtön irt Náthánnak és három nap mulva észrevette Aurél is a kirakat mögül, hogy az ő eszménye, az a fess leány, a ki oly különösen bele tudott nézni a bolt bensejébe, tán meghalt? Nem, csak elutazott a vidéki kis otthonba hűlni.

(Folyt. köv.)

Közzgazdaság.

1890. november hó 14-én tartott hetivásár forgalmi kimutatása. (Közép számítás szerint.)

			Közép ár oszt. ért.	
			frt	kr.
Tiszta buza	—	—	5	20
Kétszeres	—	—	4	10
Rozs	—	—	4	—
Kukorica	—	—	3	90
Zab	—	—	2	30
Burgonya	—	—	2	20
Száz klgramm szalonna	—	—	56	—
Egy „ „	—	—	—	62
Egy „ marhahus	—	—	—	30
Egy „ disznóhus	—	—	—	40
Száz „ só	—	—	8	24
Egy „ só	—	—	—	10
Száz „ széna	—	—	4	20
„ „ szalma	—	—	2	90
Négy köbméter tűzifa kemény	—	—	5	—
„ „ „ puha	—	—	4	20
Egy liter szesz 36 fokú	—	—	—	36
„ „ borsó	—	—	—	10
„ „ lencse	—	—	—	12
„ „ paszuly	—	—	—	07

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Nagy László.

Társ-szerkesztők:

Csák Alajos és Szentimrei István.

Hirdetések.

5047—1890. telekkvi sz.

Árverési hirdetmény.

Krisztuer Toma és Surka Párászka alsó-báni lakosnak Balog Györgyné szül. Pap Flore alsó-báni lakos elleni végrehajtási ügyében, a bírói árverés 3 frt tőke, 6 frt 10 kr. végrehajtási, 6 frt árveréskéresi és a további költségek erejéig ezennel elrendeltetvén, határidejéül **1891. évi január hó 20-án** délelőtt 10 órai megkezdéssel a zilahi kir. törvényszék területén fekvő Alsó-Bán község házához kitűzetik, az árverési feltételek pedig a következőkben állapittatnak meg:

I. Elárvereltetnek szükség esetére a kikiáltási áron alul is végrehajtást szenvedett Pap Flore, férj. Balog Györgyné tulajdonát képező az alsó-báni 243. szíjtkvben A. I. 1—17. rendszám 3, 197, 202, 295, 315, 334, 378, 407, 658, 663, 872, 1119, 1126, 1262, 1521, 1589, 1687. hrsz. alatt felvett ingatlanok fele része Balog György élethossziglani C. I. sorsz. alatt bekebelezett haszonélvezeti szolgalmi joga fentartásával 386 frt kikiáltási ár mellett.

II. Árverelni szándékozók (kivétel nélkül) tartoznak a kikiáltási ár tizszáztólját készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a bírósági kiküldött kezéhez bánatpénzül előre letenni; avagy az annak előzetes letétbe helyezéséről nyert elismervényt átadni.

III. A vételár a legtöbbet ígérő által a leütéstől egy, hónap alatt, fele részben, másik fele részben pedig ujabbi egy hónap alatt mindenkor 6% kamattal, a sz.-somlyói kir. adó mint letétthivatalnál befizetendő a letétkezelési szabályok szerint.

A többi árverési feltételek ezen bíróság telekhivatalában, és az alsó-báni községi előljárásnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kir. járásbíró, mint tkvi hatóság. Sz.-Somlyón, 1890. november 4-én.

MILE MIHÁLY,
kir. járásbíró.

1—1

Hirdetmény.

A „szilágy-somlyói nyomda-részvénytársaság“ a mai napon tartott közgyűlésében a részvénytársaság fölhasználását és a fölhasználást elhatározta. Erről a keresk. törvény értelmében a társaság hitelezői oly fölhívással értesítetnek, hogy a fölhasználott részvénytársaság ellen fönnálló követeléseiket ezen hirdetménynek a „Szilágy-Somlyó“ lapban harmadszori közzétételétől számított hat hó alatt — Gencsy Sándor és Somogyi Kálmán fölhasználókhoz Szilágy-Somlyóra intézve — érvényesíthetik.

Szilágy-Somlyó, 1890. október 31.

Réner Albert,
elnök.

1—3